

บทที่ 5

ศักยภาพของกลุ่มธุรกิจชุมชนด้านงานหัตถกรรม อำเภอหางดง

ในการสำรวจพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลปฏิบัติการเพื่อการวิจัย วิเคราะห์การออกแบบผลิตภัณฑ์และศักยภาพของธุรกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักตามโครงการ “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์” อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการแก้ไขปัญหาในด้าน การพัฒนาสินค้าท้องถิ่น อันเป็นแนวทางที่จะจัดลำดับความสำคัญปัญหาของสินค้าท้องถิ่น เพื่อศึกษาสถานที่ผลิตที่มาของวัตถุดิบ รูปแบบ วัสดุ อุปกรณ์ ขั้นตอนในการทำงานหัตถกรรม ที่ทำการศึกษา ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์และศักยภาพชุมชน ให้ยกระดับสู่การพัฒนาสินค้าท้องถิ่น ตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น

ในการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ เพื่อที่จะได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของท้องตลาด โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการให้ชาวบ้านได้แสดงความคิดเห็น มีความรู้สึกเป็นเจ้าของแผนงานโครงการ ร่วมมือกันพัฒนาด้วยความสามารถของตนเอง

การศึกษากลุ่มผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก กรณีศึกษาคือ หมู่ที่ 2 ตำบลขุนคง หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านแหวน หมู่ที่ 3 ตำบลหนองโจง หมู่ที่ 11 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีรายชื่อผู้ประกอบการทั้ง 6 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ 1 คุณกันแก้ว ทามงคล
2. กลุ่มตัวอย่างที่ 2 คุณชุติกานต์ กันทะวงศ์
3. กลุ่มตัวอย่างที่ 3 คุณประพันธ์ บุญเทพ
4. กลุ่มตัวอย่างที่ 4 คุณบัวเลียว เมทาดี
5. กลุ่มตัวอย่างที่ 5 คุณคำมูล หมือซุม
6. กลุ่มตัวอย่างที่ 6 คุณประจวบ มนรังษี

บริบทของกลุ่มธุรกิจชุมชน

จากการศึกษากลุ่มธุรกิจชุมชน ที่ประกอบอาชีพงานหัตถกรรมประเภทต่างๆ ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มอาชีพที่น่าสนใจจำนวน 6 กลุ่ม เพื่อทำการศึกษบริบทของกลุ่มธุรกิจชุมชน ศักยภาพ และความเป็นไปได้ที่จะพัฒนาสินค้าท้องถิ่นสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น ข้อมูลต่างๆ ได้ทำการเก็บรวบรวมไว้ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มที่ 1 ธุรกิจชุมชนผลิตภัณฑ์แกะสลักไม้

ภาพที่ 5.1 ผลิตภัณฑ์แกะสลักไม้

1.1 ประวัติของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์แกะสลักไม้

คุณกันแก้ว ทามงคล อายุ 55 ปี ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 68 หมู่ 2 ตำบลขุนกงอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ อาชีพปัจจุบันคือ รับเหมา มีรายได้โดยเฉลี่ย 6,000-8,000 บาท/เดือน ลักษณะการทำงานของ คุณกันแก้ว เป็นแบบผลิตเองทุกขั้นตอน การทำงานหัตถกรรมไม้แกะสลักทำมามากกว่า 5 ปี ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ จะนำไปวางขาย ภายในชุมชนเป็นส่วนใหญ่ หรือผลิตตามที่ลูกค้าสั่งซึ่งเป็นงานลักษณะงานเหมารชิ้น

1.2 เรื่องเล่าจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการแกะสลักไม้

ความเป็นอยู่ของคุณกันแก้วผลิตภัณฑ์กลุ่มแกะสลักไม้ ในปัจจุบันคุณกันแก้ว มีสภาพความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย พออยู่พอกินเหมือนชาวบ้านทั่วไปตามชนบท ไม่ยึดติดกับวัฒนธรรมสมัยใหม่ ที่แพร่ขยายตามสังคมต่างๆ ไป มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ปัญหาที่พบ คือ ราคาวัสดุในการทำมีราคาแพง ซึ่ง คุณกันแก้วมีความจำเป็นต้องใช้ในเรื่องของเงินทุน และตลาดในการส่งของ และยังมีความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐจากปัญหาที่กล่าวมาคือเงินทุน การตลาด และการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ ในการประกอบอาชีพ

1.3 ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์กลุ่มแกะสลักไม้

ผลิตภัณฑ์กลุ่มแกะสลักไม้ การผลิตส่วนใหญ่จะผลิตตามใบสั่ง หรือทำตามแบบที่ลูกค้านำมาให้ ผลิตภัณฑ์ที่ทำจะเกี่ยวกับแกะสลักรูปสิ่งๆ เพราะเป็นงานที่คุณกันแก้วถนัด วัสดุส่วนใหญ่เป็นวัสดุที่เป็นไม้ ส่วนอุปกรณ์อื่นๆ ซื้อมาจากร้านค้าทั่วไป ส่วนในด้านการผลิตนั้น คุณกันแก้วจะเป็นผู้ผลิตเองทุกขั้นตอน สำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์กลุ่มแกะสลักไม้นั้น แต่เดิมเป็นการผลิตแบบตามขนาดของไม้ ไม่มีกรวัดขนาดอย่างแน่นอน ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้ไม่มีมาตรฐานที่บ่งบอกได้ชัดเจนว่า ขนาดเท่าไรหรือราคาเท่าไร ปัจจุบันได้ผลิตตามที่ลูกค้าสั่ง แต่ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ต้นทุนการผลิตที่มีราคาสูง รongมา คือ ปัญหาด้านการตลาดรองรับในการขายสินค้า และขาดกำลังคนที่มีฝีมือช่วยงาน

1.4 ข้อมูลการผลิตและโครงสร้างขององค์กร

การผลิตผลิตภัณฑ์กลุ่มแกะสลักไม้ เป็นการผลิตในชุมชนตามรูปแบบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ที่มีคุณกันแก้วเป็นหัวหน้ากลุ่ม การทำแบบผู้ประกอบการรายเดียว มีคนในครอบครัวช่วยเหลือ จึงมีโครงสร้างขององค์กรที่ไม่ซับซ้อน ดังนี้

แผนภูมิที่ 5.1 ลักษณะแผนภูมิขององค์กร
 ที่มา: อัญชลี โสมติ, 2550.

ในการผลิตผลิตภัณฑ์กลุ่มแกะสลักไม้ จากแผนภูมิโครงสร้างขององค์กรทำให้เห็นว่าการทำงานผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จะเป็นการทำงานเองทุกขั้นตอน ตั้งแต่จัดซื้อ ฝ้ายออกแบบ การตลาด การเงิน และการควบคุม การผลิต

1.5 การประเมินคุณภาพผลิตภัณฑ์

การประเมินคุณภาพของผลงาน คุณกันแก้ว ในเบื้องต้นนั้นทาง คุณกันแก้ว จะเป็นผู้ตรวจสอบเองก่อนจะส่งให้ลูกค้า ในขั้นตอนเบื้องต้นนี้ เมื่อพบผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหาจะทำการแยก เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์ และเมื่อถึงเวลาส่งผลิตภัณฑ์ให้แก่ลูกค้าก็จะมี การตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งโดยมีลูกค้าเป็นคนตรวจสอบเอง ว่าผลิตภัณฑ์ถูกต้องตามที่ได้มอบหมายงาน ให้หรือไม่ การพัฒนาผลงานจะมีการไปสัมมนาอบรมเพิ่มพูนความรู้ เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้มา พัฒนาผลิตภัณฑ์ของตน

1.6 การออกแบบ การผลิต การตลาด และการเงิน

1.6.1 การออกแบบ ไม่ค่อยมีแบบที่พัฒนายังคง การออกแบบจึงขึ้นอยู่กับแบบของ ลูกค้าเพียงเท่านั้น ตามลักษณะอุตสาหกรรมที่มีการผลิตที่ละหลายๆ ต่อหนึ่งแบบ ซึ่งสิ่งที่คุณกันแก้วพอจะพัฒนาได้มีเพียงลวดลายและแบบเท่านั้น การดูแลวัสดุ และวัตถุดิบจะมีการเก็บ

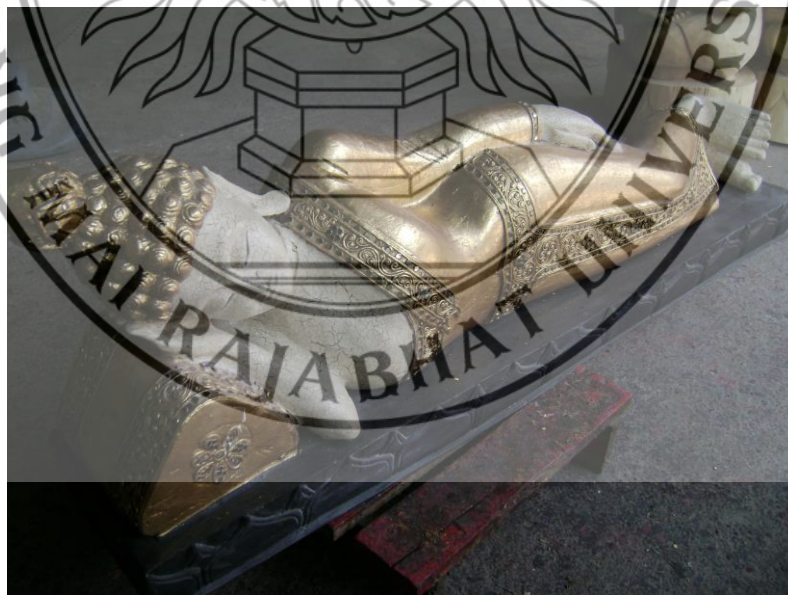
รักษาไว้เป็นหมวดหมู่ มีการทำความสะอาดในส่วนของสถานที่ การทำงาน สถานที่ทำงาน ใช้บริเวณลานหน้าบ้าน

1.6.2 การผลิต ถ้าเป็นช่วงฤดูเทศกาลที่สำคัญ จะมีการผลิตทุกวัน แต่ถ้าไม่ใช่ฤดูเทศกาลสำคัญก็จะผลิตกันจนถึงเวลา 6 โมงเย็นเท่านั้น การกำหนดจำนวนการผลิต ลูกค้าจะเป็นผู้กำหนดจำนวนการผลิตเองว่าวันละกี่ชิ้นต่อวัน เนื่องจากลูกค้ามีการเข้มงวดเรื่องการผลิตให้ส่งทันตามกำหนด เพื่อไม่ให้ลูกค้าตำหนิคุณกันแล้วจำเป็นต้องผลิตให้ทันตามที่ลูกค้ากำหนดอย่างเข้มงวด

1.6.3 การตลาด การจำหน่ายผลิตภัณฑ์กลุ่มแกะสลักไม้ จะมีการวางขายภายในร้านค้าแถวชุมชนอำเภอหางดง และอำเภอใกล้เคียง มีพ่อคนกลางล้ามารับไปขายตามสถานที่ต่างๆ ช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล โดยเฉพาะเทศกาลมหกรรมของตกแต่งบ้านเทศกาล ปีใหม่ จะเป็นช่วงที่สินค้ามีความนิยมสูง

1.6.4 การเงิน รายได้โดยเฉลี่ย จะแบ่งรายได้ที่ได้รับมาจากการจำหน่ายสินค้า จะแบ่งเป็น 50 % ส่วนแรกจะนำไปเป็นทุนสำรองในการผลิตครั้งต่อไป และอีก 50 % ส่วนที่สองจะแบ่งในส่วนของการจัดซื้ออุปกรณ์ต่างในการผลิต ส่วนราคาสินค้าในปัจจุบันมีราคาตั้งแต่ 6,000 บาทขึ้นไป ตามขนาดของสินค้า เช่น สินค้าราคา 6,000 บาท ต้นทุนจะอยู่ที่ราคา 1,000 บาท เป็นต้น

2. กลุ่มที่ 2 ธุรกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักพระพุทธรูป

ภาพที่ 5.2 ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักพระพุทธรูป

2.1 ประวัติของผู้ประกอบผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักพระพุทธรูป

คุณชุตติกานต์ กั้นทะวงศ์ อายุ 43 ปี ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 61/1 หมู่ 2 ตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ อาชีพหลักปัจจุบันคือ รับเหมา มีรายได้โดยเฉลี่ย 10,000 บาท/เดือน ลักษณะการทำงานของคุณชุตติกานต์ เป็นแบบผลิตเองทุกขั้นตอน การทำงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ทำมามากกว่า 5 ปี ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้จะนำไปวางขาย ภายในชุมชนเป็นส่วนใหญ่ หรือผลิตตามที่ถูกคำสั่งซึ่งเป็นงานลักษณะงานเหมาชิ้น

2.2 เรื่องเล่าจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักพระพุทธรูป

ความเป็นอยู่ของคุณชุตติกานต์ ผลิตภัณฑ์เดินเส้นขั้น โดกในปัจจุบัน คุณชุตติกานต์ มีสภาพความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย พออยู่พอกินเหมือนชาวบ้านทั่วไปไปตามชนบท ไม่ยึดติดกับวัฒนธรรมสมัยใหม่ ที่แพร่ขยายตามสังคมต่างๆไป มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ปัญหาที่พบ คือ ราคาวัสดุ ในการทำมีราคาแพง ซึ่งคุณชุตติกานต์ มีความจำเป็นต้องใช้ในเรื่องของเงินทุน และตลาดในการส่งของ และยังมีความต้องการการช่วยเหลือจากภาครัฐจากปัญหาที่กล่าวมา คือ เงินทุน การตลาด และการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ ในการประกอบอาชีพ

2.3 ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักพระพุทธรูป

ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักพระพุทธรูป การผลิตส่วนใหญ่จะผลิตตามใบสั่ง หรือทำตามแบบที่ลูกค้านำมาให้ ผลิตภัณฑ์ที่ทำ คือผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักพระพุทธรูป วัสดุส่วนใหญ่เป็นวัสดุที่เป็นไม้สัก สั่งซื้อจากบ้านท่า จังหวัดลำพูน ส่วนอุปกรณ์อื่นๆ ซื้อจากร้านค้าทั่วไป ด้านการผลิต คุณชุตติกานต์จะเป็นผู้ผลิตเองทุกขั้นตอน สำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักพระพุทธรูปนั้น แต่เดิมเป็นการผลิตแบบตามขนาดของไม้ ไม่มีการวัดขนาดอย่างแน่นอน ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้ไม่มีมาตรฐานที่บ่งบอกได้ชัดเจน ว่าขนาดเท่าไรต่อราคาเท่าไร ปัจจุบันได้ผลิตตามที่ถูกคำสั่ง แต่ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ต้นทุนการผลิตมีราคาสูง รongมา คือ ปัญหา ด้านการตลาดในการจำหน่ายสินค้า คนทำที่มีฝีมือไม่เพียงพอ ถ้าคำสั่งซื้อจำนวนมาก

2.4 ข้อมูลการผลิตและโครงสร้างขององค์กร

การผลิตผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักพระพุทธรูปเป็นการผลิตในชุมชน ตามรูปแบบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ที่มีคุณชุตติกานต์เป็นผู้บริหารในกลุ่ม โดยการจ้างแรงงานในชุมชนและคนในครอบครัว มีโครงสร้างขององค์กร ที่ไม่ซับซ้อน ดังนี้

2.5 การประเมินคุณภาพผลิตภัณฑ์

การประเมินคุณภาพของผลงาน เบื้องต้นนั้นทาง คุณชุกติกานต์ จะเป็นผู้ตรวจสอบเองก่อนจะส่งให้ลูกค้า ในขั้นตอนเบื้องต้นนี้ เมื่อพบผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหา จะทำการแยกเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์ และเมื่อถึงเวลาส่งผลิตภัณฑ์ให้แก่ลูกค้า ก็จะมีการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง โดยมีลูกค้าเป็นคนตรวจสอบเอง ว่าผลิตภัณฑ์ถูกต้องตามที่ได้อบรมหมายงานให้หรือไม่

2.6 การออกแบบ การผลิต การตลาด และการเงิน

1.6.1 การออกแบบ ไม่ค่อยมีแบบที่พัฒนา การออกแบบจึงขึ้นอยู่กับแบบของลูกค้าเพียงเท่านั้น ตามลักษณะอุตสาหกรรมที่มีการผลิตที่หลากหลาย ต่อหนึ่งแบบ ซึ่งสิ่งที่คุณชุกติกานต์ พอลจะ

พัฒนาได้มีเพียงลวดลายการแกะสลักเท่านั้น การดูแลวัสดุ และวัตถุดิบจะมีการเก็บรักษาไว้เป็นหมวดหมู่ มีการทำความสะอาดในส่วนของสถานที่ การทำงาน สถานที่ใช้บริเวณลานหน้าบ้าน

1.6.2 การผลิต ถ้าเป็นช่วงฤดูเทศกาลที่สำคัญจะมีการผลิตทุกวัน แต่ถ้าไม่ใช่ฤดูเทศกาลสำคัญก็จะผลิตกันจนถึงเวลา 6 โมงเย็นเท่านั้น การกำหนดจำนวนการผลิต ลูกค้าจะเป็นผู้กำหนดจำนวนการผลิตเองว่าวันละกี่ชิ้น/วัน เนื่องจากลูกค้ามีการเข้มงวดเรื่องการผลิตให้ส่งทันตามกำหนด เพื่อให้ลูกค้าตำหนิทางกลุ่ม ต้องผลิตให้ทันตามที่ลูกค้ากำหนด

1.6.3 การตลาด การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักพระพุทธรูป จะมีการวางขายภายในร้านค้าแถวชุมชนอำเภอหางดง และอำเภอใกล้เคียง มีพ่อคนกลางค้ามารับไปขายตามสถานที่ต่างๆ ช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล โดยเฉพาะเทศกาลมหารกรรมของตักแตงบ้าน จะช่วงที่สินค้ามีความนิยมสูง

1.6.4 การเงิน รายได้โดยเฉลี่ย จะแบ่งรายได้ที่ได้รับมาจากการจำหน่ายสินค้า จะแบ่งเป็น 50 % ส่วนแรกจะนำไปเป็นทุนสำรองในการผลิตครั้งต่อไป และอีก 50 % ส่วนที่สองจะแบ่งในส่วนของการจัดซื้ออุปกรณ์ต่างในการผลิต ส่วนราคาสินค้าในปัจจุบันมีราคาตั้งแต่ 6,000 บาทขึ้นไป ตามขนาดของสินค้า เช่น สินค้าราคา 6,000 บาท ต้นทุนจะอยู่ที่ราคา 1,000 บาท เป็นต้นตามขนาดของสินค้า

3. กลุ่มที่ 3 ชุรกิจชุมชนผลิตภัณฑ์แกะสลักไม้

ภาพที่ 5.3 ผลิตภัณฑ์แกะสลักไม้

3.1 ประวัติของผู้ประกอบการแกะสลักไม้

คุณประพันธ์ บุญเทพ อายุ 52 ปี ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 86/2 หมู่ 5 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ อาชีพหลักปัจจุบัน คือ รับเหมา มีรายได้โดยเฉลี่ย 6,000-8,000 บาท ต่อเดือน ลักษณะการทำงานของคุณประพันธ์ เป็นแบบผลิตเองทุกขั้นตอน การทำงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ทำมามากกว่า 5 ปี ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้จะนำไปวางขาย ภายในชุมชนเป็นส่วนใหญ่ หรือผลิตตามที่ถูกคำสั่งซึ่งเป็นงานลักษณะงานเหมาชิ้นส่วนมากจะเกี่ยวกับแกะสลักรูปสิงห์เพราะเป็นงานที่คุณประพันธ์ถนัด

3.2 เรื่องเล่าจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการแกะสลักไม้

ความเป็นอยู่ของคุณประพันธ์ ผลิตภัณฑ์แกะสลักไม้ในปัจจุบันคุณประพันธ์มีสภาพความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย พออยู่พอกินเหมือนชาวบ้านทั่วไปตามชนบท ไม่ยึดติดกับวัฒนธรรมสมัยใหม่ ที่แพร่ขยายตามสังคมต่างๆ ไป มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการใช้

เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ปัญหาที่พบ คือ ราคาวัสดุในการทำมีราคาแพง ซึ่งคุณประพันธ์มีความจำเป็นต้องใช้ในเรื่องของเงินทุน และตลาดในการส่งของ และยังมีความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐจากปัญหาที่กล่าวมาคือเงินทุน การตลาด และการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ ในการประกอบอาชีพ

3.3 ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์กลุ่มแกะสลักไม้

ผลิตภัณฑ์แกะสลักไม้การผลิตส่วนใหญ่จะผลิตตามใบสั่ง หรือทำตามแบบที่ลูกค้านำมาให้ ผลิตภัณฑ์ที่ทำ คือผลิตภัณฑ์แกะสลักไม้ วัสดุส่วนใหญ่เป็นวัสดุที่เป็นไม้ ส่วนอุปกรณ์อื่นๆ ซื้อมาจากร้านค้าทั่วไป ส่วนในด้านการผลิตนั้น คุณประพันธ์จะเป็นผู้ผลิตเองทุกขั้นตอน สำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์แกะสลักไม้นั้น แต่เดิมเป็นการผลิตแบบตามขนาดของไม้ ไม่มีการวัดขนาดอย่างแน่นอน ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้ไม่มีมาตรฐานที่บ่งบอกได้ชัดเจนว่า ขนาดเท่าไรต่อราคาเท่าไร ปัจจุบันได้ผลิตตามที่ลูกค้าสั่ง แต่ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ต้นทุนการผลิตมีราคาสูง รongมา คือ ปัญหาด้านขนาดตลาดในการขายสินค้าและไม่มีลูกค้า คนทำไม่เพียงพอต่อสินค้า

3.4 ข้อมูลการผลิตและโครงสร้างขององค์กร

การผลิตสินค้าในกลุ่มแกะสลักไม้เป็นการผลิตในชุมชนตามรูปแบบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก เป็นการทำให้แบบผู้ประกอบการรายเดียว จึงมีโครงสร้างขององค์กรที่ไม่ซับซ้อน ดังนี้

แผนภูมิที่ 5.3 ลักษณะแผนภูมิขององค์กร

ที่มา: อัญชลี โสมดี, 2550.

การผลิตสินค้าในกลุ่มแกะสลักไม้ จากแผนภูมิโครงสร้างขององค์กร ทำให้เห็นว่าการทำผลิตภัณฑ์ชุมชนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จะเป็นการทำงานเองทุกขั้นตอน ตั้งแต่จัดซื้อ ฝ้ายออกแบบ การตลาด การเงิน และการควบคุมการผลิต

3.5 การประเมินคุณภาพผลิตภัณฑ์

การประเมินคุณภาพของผลงานคุณประพันธ์ในเบื้องต้นนั้นทาง คุณประพันธ์จะเป็นผู้ตรวจสอบเองก่อนจะส่งให้ลูกค้า ในขั้นตอนเบื้องต้นนี้ เมื่อพบผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหาจะทำการแยกเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์ และเมื่อถึงเวลาส่งผลิตภัณฑ์ให้แก่ลูกค้า ก็จะมีการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งโดยมีลูกค้าเป็นคนตรวจสอบเอง ว่าผลิตภัณฑ์ถูกต้องตามที่ได้อบรมหมายงานให้หรือไม่

3.6 การออกแบบ การผลิต การตลาด และการเงิน

3.6.1 การออกแบบ เป็นการแกะสลักรูปสัตว์ต่างๆ ที่มีการแกะลายโดยทั่วไปไม่ค่อยมีแบบที่พัฒนา การออกแบบจึงขึ้นอยู่กับแบบของลูกค้าเพียงเท่านั้น ตามลักษณะอุตสาหกรรมที่มีการผลิตที่หลากหลาย ต่อหนึ่งแบบ ซึ่งสิ่งที่คุณประพันธ์จะพัฒนาได้มีเพียงลวดลายเท่านั้น การดูแลวัสดุ และวัตถุดิบจะมีการเก็บรักษาไว้เป็นหมวดหมู่ มีการทำความสะอาดในส่วน of สถานที่ การทำงาน สถานที่ใช้บริเวณสถานหน้าบ้าน

3.6.2 การผลิต ถ้าเป็นช่วงฤดูเทศกาลที่สำคัญจะมีการผลิตทุกวัน แต่ถ้าไม่ใช่ฤดูเทศกาลสำคัญก็จะผลิตกันจนถึงเวลา 6 โมงเย็นเท่านั้น การกำหนดจำนวนการผลิต ลูกค้าจะเป็นผู้กำหนดจำนวนการผลิตเองว่าวันละกี่ชิ้น/วัน เนื่องจากลูกค้ามีการเข้มงวดเรื่องการผลิตให้ส่งทันตามกำหนด เพื่อให้ลูกค้าดำเนินคุณประพันธ์จำเป็นต้องผลิตให้ทันตามที่ลูกค้ากำหนดไว้วัน/วัน

3.6.3 การตลาด การจำหน่ายผลิตภัณฑ์แกะสลักไม้จะมีการวางขายภายในร้านค้า แถวชุมชนอำเภอหางดง และอำเภอใกล้เคียง มีพ่อคนกลางค้ามารับไปขายตามสถานที่ต่างๆ ช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล โดยเฉพาะเทศกาลมหกรรมของตกแต่งบ้าน จะช่วงที่สินค้ามีความนิยมสูง

3.6.4 การเงิน รายได้โดยเฉลี่ย จะแบ่งรายได้ที่ได้รับมาจากการจำหน่ายสินค้า จะแบ่งเป็น 50 % ส่วนแรกจะนำไปเป็นทุนสำรองในการผลิตครั้งต่อไป และอีก 50 % ส่วนที่สองจะแบ่งในส่วนของการจัดซื้ออุปกรณ์ต่างในการผลิต ส่วนราคาสินค้าในปัจจุบันมีราคาตั้งแต่ 6,000 บาทขึ้นไป ตามขนาดสินค้า เช่น สินค้าราคา 6,000 บาท ต้นทุนจะอยู่ที่ 1,000 บาท เป็นต้น

4. กลุ่มที่ 4 ธุรกิจชุมชนผลิตภัณฑ์แกะสลักพุดดั่งไม้ตกแต่ง

ภาพที่ 5.4 ผลิตภัณฑ์พุดดั่งไม้ตกแต่ง

4.1 ประวัติผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์แกะสลักพุดดั่งไม้ตกแต่ง

คุณบัวเลียว เมทาดี อายุ 46 ปี บ้านเลขที่ 30 หมู่ 3 ตำบลหนองโพง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีอาชีพหลัก คือ ผลิตภัณฑ์แกะสลักพุดดั่งไม้ตกแต่ง มีประสบการณ์ 20 ปี รายได้เฉลี่ย 3,000 - 6000 บาทต่อเดือน ด้านการศึกษา มีการอบรมหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ด้านการประกอบอาชีพ และไปประชุมแนะนำส่งเสริมอาชีพที่ อบต. แนะนำ ลักษณะการทำงานของ คุณบัวเลียว เป็นแบบผลิตเองทุกขั้นตอน การทำงานหัตถกรรมไม้แกะสลักทำมา มากกว่า 5 ปี ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้จะนำไปวางขาย ภายในชุมชนเป็นส่วนใหญ่ หรือผลิตตามที่ลูกค้าสั่งซึ่งเป็นงานลักษณะงานเหมาะสม

4.2 เรื่องเล่าจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ

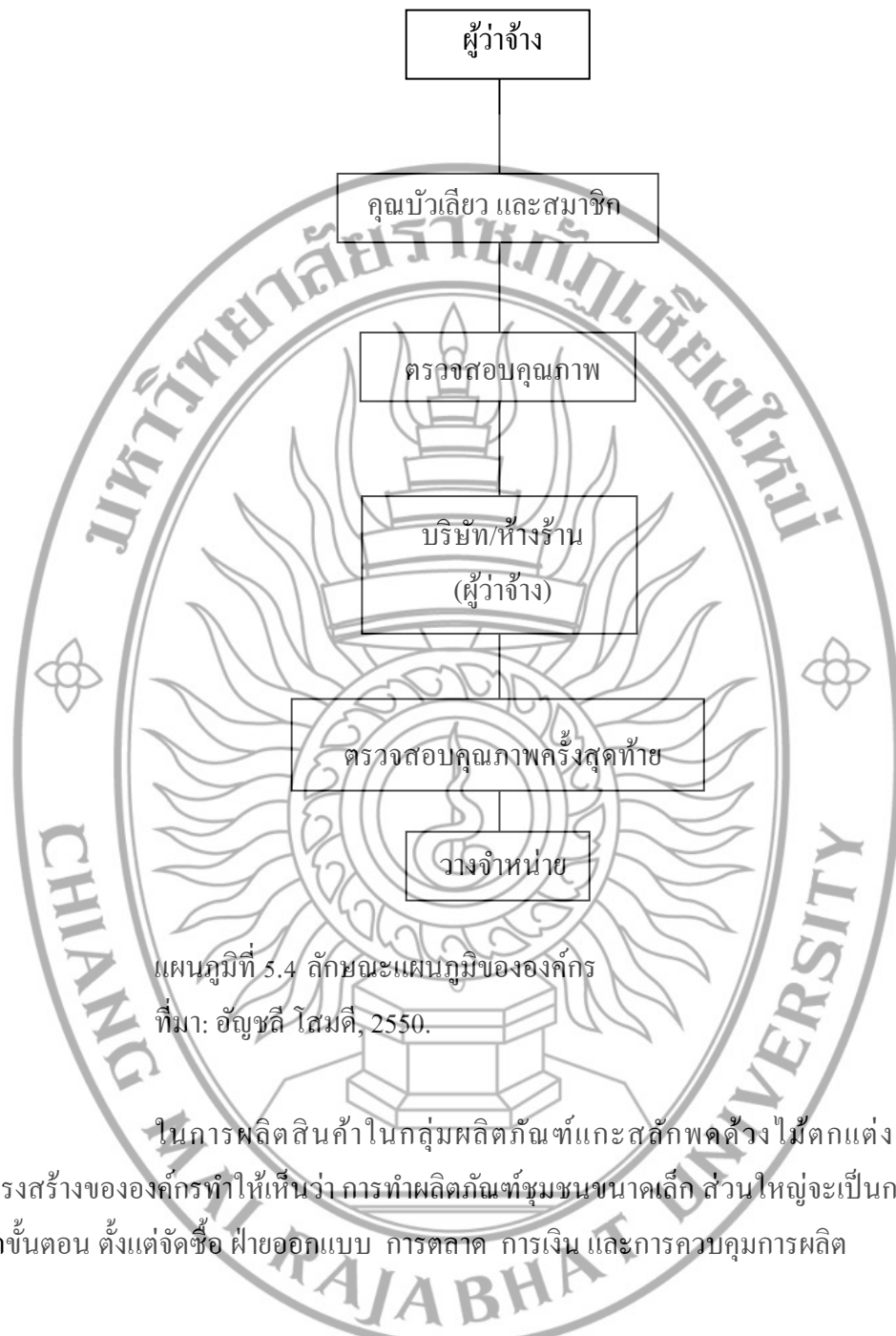
ความเป็นอยู่ของคุณบัวเลียวผลิตภัณฑ์แกะสลักพุดด้วงไม้ตกแต่ง ในปัจจุบัน คุณบัวเลียวมีสภาพความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย พออยู่พอกินเหมือนชาวบ้านทั่วไปตามชนบท ไม่ยึดติดกับวัฒนธรรมสมัยใหม่ ที่แพร่ขยายตามสังคมต่างๆ ไป มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ปัญหาที่พบ คือ ราคาวัสดุในการทำมีราคาแพง ซึ่งคุณบัวเลียวมีความจำเป็นต้องใช้ในเรื่องของเงินทุน และตลาดในการส่งของ และยังมีความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐจากปัญหาที่กล่าวมา คือ เงินทุน การตลาด และการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ ในการประกอบอาชีพ

4.3 ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์แกะสลักพุดด้วงไม้ตกแต่ง

ผลิตภัณฑ์แกะสลักพุดด้วงไม้ตกแต่ง การผลิตส่วนใหญ่จะผลิตตามใบสั่งซื้อ หรือทำตามแบบที่ลูกค้านำมาให้ ผลิตภัณฑ์แกะสลักพุดด้วงไม้ตกแต่ง และผลิตภัณฑ์แต่งอื่นๆ ที่ทำจากไม้แกะสลัก เพราะเป็นงานที่คุณบัวเลียวถนัด วัสดุส่วนใหญ่เป็นวัสดุที่เป็นไม้ ส่วนอุปกรณ์อื่นๆ ซื้อจากร้านค้าทั่วไป ในด้านการผลิตนั้น คุณบัวเลียวจะเป็นผู้ผลิตเองทุกขั้นตอน สำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์แกะสลักพุดด้วงไม้ตกแต่งนั้น แต่เดิมเป็นการผลิตแบบตามขนาดของไม้ ไม่มีการวัดขนาดอย่างแน่นอน ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้ไม่มีมาตรฐานที่บ่งบอกได้ชัดเจนว่าขนาดเท่าไรต่อราคาเท่าไร ปัจจุบันได้ผลิตตามที่ลูกค้าสั่ง แต่ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ต้นทุนการผลิตมีราคาสูง รongมา คือ ปัญหาด้านขาดตลาดในการขายสินค้า คนทำไม่เพียงพอต่อสินค้า

4.4 ข้อมูลการผลิตและโครงสร้างขององค์กร

การผลิตสินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์แกะสลักพุดด้วงไม้ตกแต่ง เป็นการผลิตในชุมชนตามรูปแบบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ที่มีคุณบัวเลียวและคนในครอบครัวเป็นการทำแบบอุตสาหกรรมในครอบครัว ลักษณะเป็นผู้ประกอบการรายเดียว จึงมีโครงสร้างขององค์กรที่ไม่ซับซ้อน ดังนี้

ในการผลิตสินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์แกะสลักพุดด้วยไม้ตกแต่งจากแผนภูมิโครงสร้างขององค์กรทำให้เห็นว่า การทำผลิตภัณฑ์ชุมชนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จะเป็นการทำงานเองทุกขั้นตอน ตั้งแต่จัดซื้อ ฝ้ายออกแบบ การตลาด การเงิน และการควบคุมการผลิต

4.5 การประเมินคุณภาพของผลงาน

การประเมินคุณภาพของผลงาน คุณภาพข้าวในเบื้องต้นนั้นทางคุณภาพข้าวจะเป็นผู้ตรวจสอบเองก่อนจะส่งให้ลูกค้า ในขั้นตอนเบื้องต้นนี้ เมื่อพบผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหา จะทำการแยก เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์ และเมื่อถึงเวลาส่งผลิตภัณฑ์ให้แก่ลูกค้า ก็จะมีการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งโดยมีลูกค้าเป็นคนตรวจสอบเองว่าผลิตภัณฑ์ถูกต้องตามที่ได้

มอบหมายงานให้หรือไม่ การพัฒนาผลงานจะมีการไปสัมมนา อบรมเพิ่มพูนความรู้ เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตน

4.6 การออกแบบ การผลิต การตลาดและการเงิน

4.6.1 การออกแบบ ไม่ค่อยมีแบบที่พัฒนายังคง การออกแบบจึงขึ้นอยู่กับแบบของลูกค้าเพียงเท่านั้น ตามลักษณะอุตสาหกรรมที่มีการผลิตทีละมากๆ ต่อหนึ่งแบบ สิ่งที่คุณบัวเดียวพอจะพัฒนาได้มีเพียงลวดลายเท่านั้น การดูแลวัสดุ และวัตถุดิบ จะมีการเก็บรักษาไว้เป็นหมวดหมู่ มีการทำความสะอาดในส่วน of สถานที่ การทำงาน สถานที่ใช้บริเวณลานหน้าบ้าน

4.6.2 การผลิต ถ้าเป็นช่วงฤดูเทศกาลที่สำคัญจะมีการผลิตทุกวัน แต่ถ้าไม่ใช่ฤดูเทศกาลสำคัญก็จะผลิตกันจนถึงเวลา 6 โมงเย็นเท่านั้น การกำหนดจำนวนการผลิต ลูกค้าจะเป็นผู้กำหนดจำนวนการผลิตเองว่าวันละกี่ชิ้น/วัน เนื่องจากลูกค้ามีการเข้มงวดเรื่องการผลิตให้ส่งทันตามกำหนด เพื่อให้ลูกค้าดำเนิน คุณบัวเดียวจำเป็นต้องผลิตให้ทันตามที่ลูกค้ากำหนดไว้วัน/วัน

4.6.3 การตลาด การจำหน่ายผลิตภัณฑ์และสติกพดด้วงไม้ตกแต่ จะมีการวางขายภายในร้านค้าแถวชุมชนอำเภอหางดง และอำเภอใกล้เคียง มีพ่อคนกลางค้ามารับไปขายตามสถานที่ต่างๆ ช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล โดยเฉพาะเทศกาลมหารกรรมของตกแต่งบ้าน จะช่วงที่สินค้ามีความนิยมสูง

4.6.4 การเงิน รายได้โดยเฉลี่ย จะแบ่งรายได้ที่ได้รับมาจากการจำหน่ายสินค้า จะแบ่งเป็น 50 % ส่วนแรกจะนำไปเป็นทุนสำรองในการผลิตครั้งต่อไป และอีก 50 % ส่วนที่สองจะแบ่งในส่วนของการจัดซื้ออุปกรณ์ต่างในการผลิต ส่วนราคาสินค้าในปัจจุบันมีราคาตั้งแต่ 6,000 บาทขึ้นไป ตามขนาดของสินค้า เช่น สินค้าราคา 6,000 บาท ต้นทุนจะอยู่ที่ราคา 1,000 บาท เป็นต้น

5. กลุ่มที่ 5 ชุรกิจชุมชนผลิตภัณฑ์แกะสลักโต๊ะหมู่บูชา

ภาพที่ 5.5 ผลิตภัณฑ์แกะสลักโต๊ะหมู่บูชา

5.1 ประวัติผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์แกะสลักโต๊ะหมู่บูชา

คุณคำมูล หมือซุม อายุ 57 ปี อยู่บ้านเลขที่ 27/1 หมู่ที่ 11 ตำบลบ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ อาชีพทำรับจ้าง มีรายได้เฉลี่ย 5,000 บาท/เดือน ลักษณะการทำงานของคุณคำมูล เป็นแบบผลิตเองทุกขั้นตอน การทำงานหัตถกรรมไม้แกะสลักทำมามากกว่า 5 ปี ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้จะนำไปวางขายภายในชุมชนเป็นส่วนใหญ่ หรือผลิตตามที่ลูกค้าสั่งซึ่งเป็นงานลักษณะงานเฉพาะชิ้น

5.2 เรื่องเล่าจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ

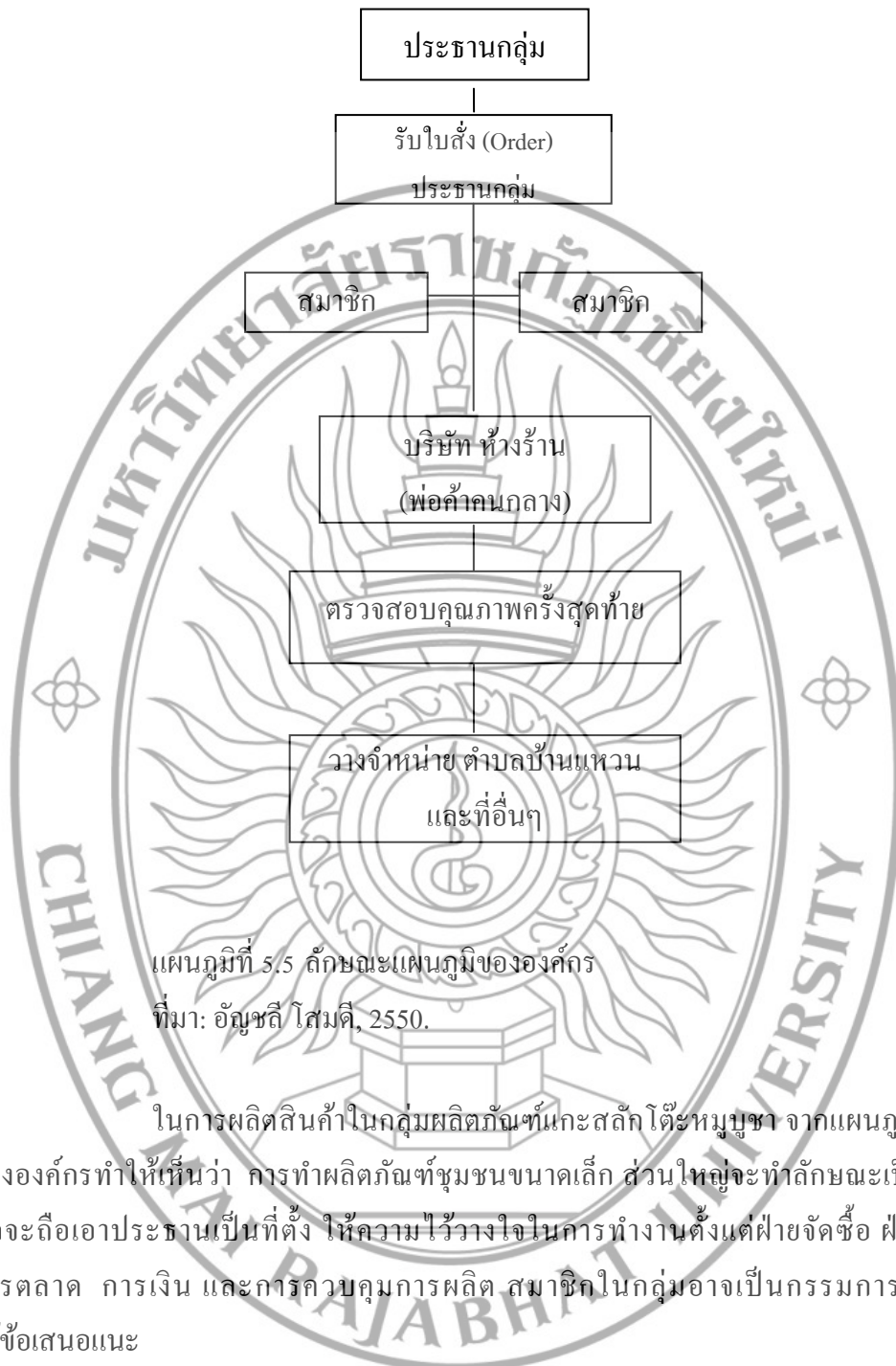
ความเป็นอยู่ของคุณคำมูลผลิตภัณฑ์แกะสลักโต๊ะหมู่บูชาหมู่บูชา ในปัจจุบัน คุณคำมูลมีสภาพความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย พออยู่พอกินเหมือนชาวพื้นบ้านทั่วไปตามชนบท ไม่มีติดติดกับวัฒนธรรมสมัยใหม่ที่แพร่ขยายตามสังคมต่างๆ ไป มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ปัญหาที่พบ คือ ราคาวัสดุในการทำมีราคาแพง ซึ่ง คุณคำมูลมีความจำเป็นต้องใช้ในเรื่องของเงินทุน และตลาดในการส่งของ และยังมีความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐจากปัญหาที่กล่าวมาคือเงินทุน การตลาด และการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ ในการประกอบอาชีพ

5.3 ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์แกะสลักโต๊ะหมู่บูชา

ผลิตภัณฑ์แกะสลักโต๊ะหมู่บูชาการผลิตส่วนใหญ่จะผลิตตามใบสั่ง หรือทำตามแบบที่ลูกค้านำมาให้ วัสดุส่วนใหญ่เป็นวัสดุที่เป็นไม้ ส่วนอุปกรณ์อื่นๆ ซื้อมาจากร้านค้าทั่วไป ส่วนในด้านการผลิตนั้น คุณคำมูลจะเป็นผู้ผลิตเองทุกขั้นตอน สำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์แกะสลักโต๊ะหมู่บูชา นั้น แต่เดิมเป็นการผลิตแบบตามขนาดของไม้ ไม่มีการวัดขนาดอย่างแน่นอน ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้ไม่มีมาตรฐานที่บ่งบอกได้ชัดเจนว่า ขนาดเท่าไรต่อราคาเท่าไร ปัจจุบันได้ผลิตตามที่ถูกคำสั่ง ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ต้นทุนการผลิตมีราคาสูง รองมา คือ ปัญหาด้านขาดตลาดในการขายสินค้า คนทำไม้เพียงพอต่อสินค้า คุณคำมูลทดลองออกแบบทำโต๊ะหมู่บูชา โดยได้แนวคิดจากการทำโต๊ะหลายๆ ชนิด สร้างสรรค์จากเศษไม้ คุณคำมูลให้สัมภาษณ์ว่า “ลองใช้เศษไม้ชนิดอื่นทำดูแล้ว ไม้จะเนื้อแข็งไปบ้าง ย่อย แดงง่าย ไม้สักไม่ได้ ไม้สัก จะทำง่ายกว่า” ไม้สักมีคุณสมบัติที่แข็งแรง เนื้อไม้ละเอียด สีสวย พื้นผิว (texture) ดี ปลูก มอด ไม้กิน ทำให้ง่ายต่อการผลิตและการดูแลรักษา

5.4 ข้อมูลการผลิตและโครงสร้างขององค์กร

การผลิตผลิตภัณฑ์แกะสลักโต๊ะหมู่บูชา เป็นการผลิตในชุมชน ตามรูปแบบหัตถกรรมขนาดเล็ก เป็นการทำงานลักษณะครอบครัว หรือเครือญาติ จึงมีโครงสร้างขององค์กรที่ไม่ซับซ้อน ดังนี้

ในการผลิตสินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์แกะสลักโต๊ะหมู่บูชา จากแผนภูมิโครงสร้างขององค์กรทำให้เห็นว่า การทำผลิตภัณฑ์ชุมชนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จะทำลักษณะเป็นเครือข่าย มักจะถือเอาประธานเป็นที่ตั้ง ให้ความไว้วางใจในการทำงานตั้งแต่ฝ่ายจัดซื้อ ฝ่ายออกแบบ การตลาด การเงิน และการควบคุมการผลิต สมาชิกในกลุ่มอาจเป็นกรรมการร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ

5.5 การประเมินคุณค่าจากผลงาน

การประเมินคุณภาพของผลงาน คุณค่ามูลในเบื้องต้นนั้นทางคุณค่ามูลจะเป็นผู้ตรวจสอบเองก่อนจะส่งให้ลูกค้า ในขั้นตอนเบื้องต้นนี้ เมื่อพบผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหาจะทำการแยกเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์ และเมื่อถึงเวลาส่งผลิตภัณฑ์ให้แก่ลูกค้า ก็จะมีการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งโดยมีลูกค้าเป็นคนตรวจสอบเอง ว่าผลิตภัณฑ์ถูกต้องตามที่ได้มอบหมายงานให้หรือไม่

การพัฒนาผลงานจะมีการไปสัมมนา อบรมเพิ่มพูนความรู้ เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตน

5.6 การออกแบบ การผลิต การตลาด และการเงิน

5.6.1 การออกแบบ โต้ะหมูบูชาจากไม้ไผ่ คุณค่ามูลเป็นผู้ออกแบบเอง โดยอาศัยประสบการณ์จาก การศึกษาดูงาน แล้วประยุกต์เป็น โต้ะหมูบูชาโดยใช้เศษไม้มาทำ ตัดไม้ด้วยเลื่อยไฟฟ้าตามแนวนอนให้เป็นชิ้นเล็กๆ นำไม้ที่ได้มาเรียงเทียบสีให้เฉลี่ย ไปกันได้ จึงนำไปจัดวางเรียงกันบนกรอบรูปคู่ และกรอบรูปที่มีลักษณะเจาะช่อง เป็นจุดสี่หรือหกช่องตามใบสั่ง จากนั้นนำมาเก็บรายละเอียด ตกแต่งสีเพื่อความคงทน โต้ะหมูบูชารูปแบบต่างๆ มีทั้งหมด 5 แบบ สำหรับไม้ใช้เศษไม้สักเพราะเป็นไม้เนื้ออ่อน เนื้อแน่นใช้ไม้ที่คงลักษณะของพื้นผิวไว้ จะได้รับความงามตามธรรมชาติทั้งสิ้น ไม้ที่พื้นผิวแตกต่างกันเมื่อเสร็จแล้ว งานจะออกมาในลักษณะที่แสดงถึงความ เป็นท้องถิ่น งานที่ทำจากมือ เป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศตัด ไม้ด้วยเลื่อยไฟฟ้าตามแนวนอนให้เป็นชิ้นเล็กๆ นำไม้ที่ได้มาเรียงเทียบสีให้เฉลี่ย ไปกันได้ จึงนำไปจัดวางเรียงกันบนกรอบรูปคู่ และกรอบรูปที่มีลักษณะเจาะช่อง เป็นจุดสี่หรือหกช่องตามใบสั่ง จากนั้นนำมาเก็บรายละเอียด ตกแต่งสีเพื่อความคงทน และเพิ่มมูลค่าของงานเป็นผลงานที่กว่าจะได้แต่ละชิ้น ต้องอาศัยความมานะอดทน ความละเอียดในการต่อลาย การเข้ามุม เพื่อให้ได้ผลงานที่สวยงาม เป็นที่ต้องการของ ตลาด

5.6.2 การผลิต ถ้าเป็นช่วงฤดูเทศกาลที่สำคัญจะมีการผลิตทุกวัน แต่ถ้าไม่ใช่ฤดูเทศกาลสำคัญก็จะผลิตกันจนถึงเวลา 6 โมงเย็นเท่านั้น การกำหนดจำนวนการผลิต ลูกค้าจะเป็นผู้กำหนดจำนวนการผลิตเองว่าวันละกี่ชิ้น/วัน เนื่องจากลูกค้ามีการเข้มงวดเรื่องการผลิตให้ส่งทันตามกำหนด เพื่อไม่ให้ลูกค้าตำหนิคุณค่ามูลจำเป็นต้องผลิตให้ทันตามที่ลูกค้ากำหนดไว้วัน/วัน จะเอารถกระบะไปซื้อเองที่โรงเลื่อยไม้ ที่จังหวัดลำพูน ส่วนวัสดุอุปกรณ์อื่น จะซื้อที่ร้านค้าที่บ้าน ถวาย เมื่อทำเสร็จก็จะใช้กระดาษลูกฟูก สีน้ำตาลห่อแล้วติดด้วย เทปกาวให้แน่นหนา เพื่อกัน กระทบ จากนั้นนำไปใส่ในลังกระดาษ อีกครั้งเพื่อสินค้าจะได้ไม่ชำรุด

5.6.3 การตลาด การจำหน่ายผลิตภัณฑ์และสลักโต้ะหมูบูชา จะมีการวางขายภายในร้านค้าแถวชุมชนอำเภอหางดง และอำเภอใกล้เคียง มีพ่อคณกลางค้ามารับ ไปขายตามสถานที่ต่างๆ ช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล โดยเฉพาะเทศกาลมหกรรมของตกแต่งบ้าน จะช่วงที่สินค้ามีความนิยมสูง

5.6.4 การเงิน รายได้โดยเฉลี่ย จะแบ่งรายได้ที่ได้รับมาจากการจำหน่ายสินค้า จะแบ่งเป็น 50 % ส่วนแรกจะนำไปเป็นทุนสำรองในการผลิตครั้งต่อไป และอีก 50 % ส่วนที่สอง

จะแบ่งในส่วนของการจัดซื้ออุปกรณ์ต่างในการผลิต ส่วนราคาสินค้าในปัจจุบันมีราคาตั้งแต่ 6,000 บาทขึ้นไป ตามขนาดของสินค้า เช่น สินค้าราคา 6,000 บาท ต้นทุนจะอยู่ที่ราคา 1,000 บาท เป็นต้น การสั่งสินค้าจะส่งประมาณ 50 – 100 ชิ้นต่อเดือน ราคาย ขนาด 6×15 ราคาอันละ 80-100 บาท ขนาด 16×20 อันละ 15-200 และขนาด 12×15 ราคาอันละ 200-300 บาท ทั้งนี้ไม่รวม กระจก เมื่อได้เงินจากการขายก็จะนำไปซื้อวัสดุอุปกรณ์ และจ่ายค่าแรงให้กับสมาชิกในกลุ่ม เป็นเงินที่หมุนเวียนตลอดเวลา

6. กลุ่มที่ 6 ชุรกิจชุมชนผลิตภัณฑ์แกะสลักรูปพระ

ภาพที่ 5.6 ผลิตภัณฑ์แกะสลักรูปพระ

6.1 ประวัติผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์แกะสลักรูปพระ

คุณประจวบ มนรังสี อายุ 52 ปี หมู่ 2 ตำบลขุนทอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ (บ้านถวาย) อาชีพหลักคือ การรับแกะสลัก และทำสี ประสพการณ์ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ 22 ปี

รายได้เฉลี่ย แล้วแต่จะทำชิ้นงานที่ทำออกมาได้ในแต่ละเดือน ด้านการศึกษา มีการอบรมหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับชนิดของไม้และสี ความรู้ด้านการประกอบอาชีพและศึกษาการแปรรูป ผลิตภัณฑ์ ลักษณะการทำงานของคุณประจวบ เป็นแบบผลิตเองทุกขั้นตอน การทำงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ทำมามากกว่า 5 ปี ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้จะนำไปวางขาย ภายในชุมชนเป็นส่วนใหญ่ หรือผลิตตามที่ถูกคำสั่งซึ่งเป็นงานลักษณะงานเหมาชิ้น

6.2 เรื่องเล่าจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ

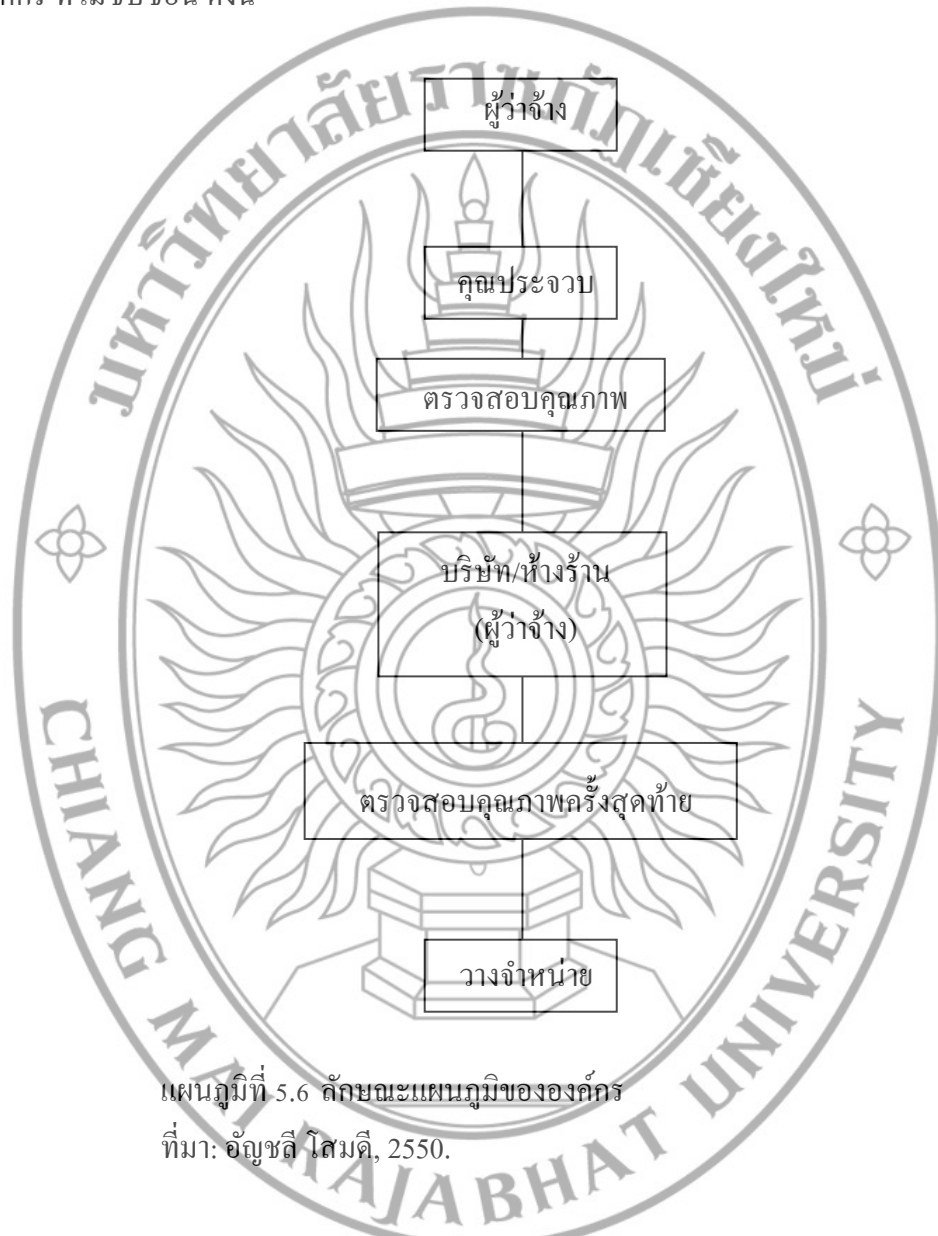
ความเป็นอยู่ของคุณประจวบผลิตภัณฑ์แกะสลักรูปพระในปัจจุบันคุณประจวบ มีสภาพความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย พออยู่พอกินเหมือนชาวบ้านทั่วไปตามชนบท ไม่ยึดติดกับวัฒนธรรมสมัยใหม่ ที่แพร่ขยายตามสังคมต่างๆ ไป มีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถในการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ปัญหาที่พบ คือ ราคาวัสดุในการทำมีราคาแพง ซึ่งคุณประจวบมีความจำเป็นต้องใช้ในเรื่องของเงินทุน และตลาดในการส่งของ และยังมีความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐจากปัญหาที่กล่าวมาคือเงินทุน การตลาด และการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ ในการประกอบอาชีพ

6.3 ข้อมูลการศึกษาผลิตภัณฑ์แกะสลักรูปพระ

ผลิตภัณฑ์แกะสลักรูปพระผลิตส่วนใหญ่จะผลิตตามใบสั่ง หรือทำตามแบบที่ลูกค้านำมาให้ ผลิตภัณฑ์ที่ทำจะเป็นการแกะสลัก และการทำสี วัสดุส่วนใหญ่เป็นวัสดุที่เป็นไม้ ส่วนอุปกรณ์อื่นๆ ซื้อจากร้านค้าทั่วไป ส่วนในด้านการผลิตนั้น คุณประจวบจะเป็นผู้ผลิตเองทุกขั้นตอน สำหรับการผลิตผลิตภัณฑ์แกะสลักรูปพระนั้น แต่เดิมเป็นการผลิตแบบตามขนาดของไม้ ไม่มีการวัดขนาดอย่างแน่นอน ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้ไม่มีมาตรฐานที่บ่งบอกได้ชัดเจนว่า ขนาดเท่าไรหรือต่อราคาเท่าไร ปัจจุบันได้ผลิตตามที่ถูกคำสั่ง แต่ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ต้นทุนการผลิตมีราคาสูง รongมา คือ ปัญหาด้านขนาดตลาดในการขายสินค้าและไม่มีลูกค้า คนทำไม่เพียงพอสินค้า

6.4 ข้อมูลการผลิตและโครงสร้างขององค์กร

การผลิตผลิตภัณฑ์และสัณฐานพระนั้นเป็นการผลิต ในชุมชนตามรูปแบบอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ที่มีคุณประจวบเป็นการทำแบบผู้ประกอบการรายเดียวจึงมีโครงสร้างขององค์กร ที่ไม่ซับซ้อน ดังนี้

แผนภูมิที่ 5.6 ลักษณะแผนภูมิขององค์กร

ที่มา: อัญชลี โสมดี, 2550.

ในการผลิตสินค้าในกลุ่มผลิตภัณฑ์ทำสีสนิมรูปพระ จากแผนภูมิโครงสร้างขององค์กรทำให้เห็นว่า การทำผลิตภัณฑ์ชุมชนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่จะเป็นการทำเองทุกขั้นตอน ตั้งแต่จัดซื้อ ฝ้ายออกแบบ การตลาด การเงิน และการควบคุมการผลิต

6.5 การประเมินคุณภาพของผลงาน

การประเมินคุณภาพของผลงาน คุณประจวบ ในเบื้องต้นนั้นทางคุณประจวบจะเป็นผู้ตรวจสอบเองก่อนจะส่งให้ลูกค้า ในขั้นตอนเบื้องต้นนี้ เมื่อพบผลิตภัณฑ์ที่มีปัญหาจะทำการแยกเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขผลิตภัณฑ์ และเมื่อถึงเวลาส่งผลิตภัณฑ์ให้แก่ลูกค้าก็จะมี การตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งโดยมีลูกค้าเป็นคนตรวจสอบเองว่าผลิตภัณฑ์ถูกต้องตามที่ได้มอบหมายงานให้หรือไม่ การพัฒนาผลงานจะมีการไปสัมมนาอบรมเพิ่มพูนความรู้ เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตน

6.6 การออกแบบ การผลิต การตลาดและการเงิน

6.6.1 การออกแบบ ไม่ค่อยมีแบบที่พัฒนายังคง การออกแบบจึงขึ้นอยู่กับแบบของ ลูกค้าเพียงเท่านั้น ตามลักษณะอุตสาหกรรมที่มีการผลิตทีละมากๆ ต่อหนึ่งแบบ ซึ่งสิ่งที่คุณประจวบพอจะพัฒนาได้มีเพียงลดตายเท่านั้น การดูแลวัสดุ และวัตถุดิบ จะมีการเก็บรักษาไว้เป็นหมวดหมู่ มีการทำความสะอาดในส่วนของสถานที่ การทำงาน สถานที่ใช้บริเวณลานหน้าบ้าน

6.6.2 การผลิต ถ้าเป็นช่วงฤดูเทศกาลที่สำคัญจะมีการผลิตทุกวัน แต่ถ้าไม่ใช่ฤดูเทศกาลสำคัญก็จะผลิตกันจนถึงเวลา 6 โมงเย็นเท่านั้น การกำหนดจำนวนการผลิต ลูกค้าจะเป็นผู้กำหนดจำนวนการผลิตเองว่าวันละกี่ชิ้น/วัน เนื่องจากลูกค้ามีการเข้มงวดเรื่องการผลิตให้ส่งทันตามกำหนด เพื่อให้ลูกค้าดำเนินคุณประจวบจำเป็นต้องผลิตให้ทันตามที่ลูกค้ากำหนดไว้วัน/วัน แต่โดยรวมแล้วมีอยู่หลายครั้งที่คุณประจวบส่งงานไม่ทัน มักถูกลูกค้าตำหนิ

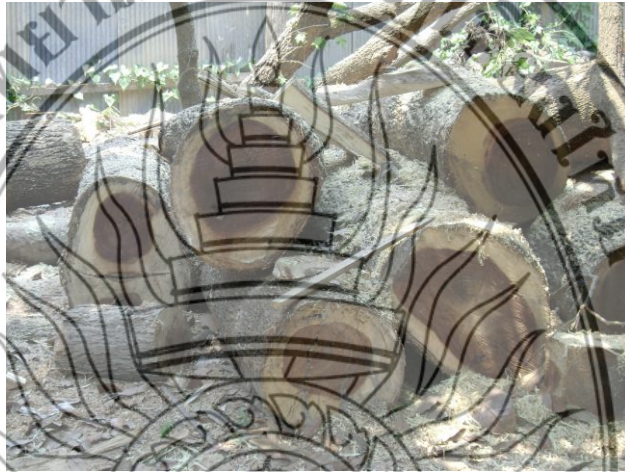
6.6.3 การตลาด การจำหน่ายผลิตภัณฑ์แกะสลักรูปพระ จะมีการวางขายภายในร้านค้าแถวชุมชนอำเภอหางดง และอำเภอใกล้เคียง มีพ่อคนกลางค้ามารับไปขายตามสถานที่ต่างๆ ช่วงเวลาที่สินค้าสามารถจำหน่ายได้มากจะเป็นช่วงเทศกาล โดยเฉพาะเทศกาลนมัสการของตถกต่างบ้าน จะช่วงที่สินค้ามีความนิยมสูง

6.6.4 การเงิน รายได้โดยเฉลี่ย จะแบ่งรายได้ที่ได้รับมาจากการจำหน่ายสินค้า จะแบ่งเป็น 50 % ส่วนแรกจะนำไปเป็นทุนสำรองในการผลิตครั้งต่อไป และอีก 50 % ส่วนที่สองจะแบ่งในส่วนของการจัดซื้ออุปกรณ์ต่างในการผลิต

6.7 ภาพรวมขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์กลุ่มแกะสลักไม้ มีวัสดุ - อุปกรณ์ และ ขั้นตอนในการผลิตผลิตภัณฑ์กลุ่มแกะสลักไม้

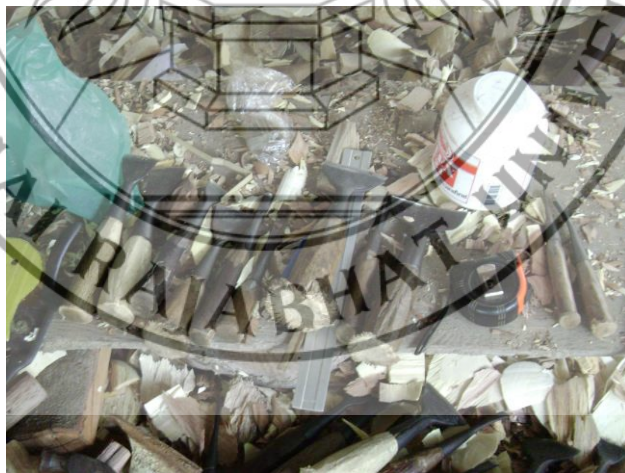
วัสดุ - อุปกรณ์ที่สำคัญ

1. ไม้จำฉาที่ตัดแล้วขนาดต่างๆ สามารถนำมาใช้ในงานแกะสลักเกือบทุกส่วน

ภาพที่ 5.7 ไม้จำฉา

2. เครื่องมือสำหรับแกะสลัก ล้วนขนาดต่างๆ ไม้บรรทัด และตลับเมตรวัดขนาด

ภาพที่ 5.8 เครื่องช่างไม้

3. ค้อน สำหรับใช้ตอกประกอบชิ้นส่วน

ภาพที่ 5.9 ค้อน

4. เลื่อยไฟฟ้า สำหรับเลื่อยไม้ออกเป็นท่อนๆ

ภาพที่ 5.10 เลื่อยไฟฟ้า

ขั้นตอนในการทำผลิต

1. คัดเลือกไม้ นำมาให้ได้ตามขนาดที่ต้องการ โดยใช้เลื่อยไฟฟ้าตัดเป็นส่วนๆ

ภาพที่ 5.11 การตัดไม้แคะสลัก

2. หลังจากคัดเลือกไม้จำขนาดตามขนาดตามที่ต้องการ แล้วนำมาตัดเป็นส่วนต่างๆ

ภาพที่ 5.12 การตัดไม้แกะสลัก

3. จากนั้นทำการแกะสลักแยกไว้เป็นส่วนๆ เช่น ส่วนหัว ส่วนหาง และส่วนขา ด้วยเครื่องมือแกะสลัก

ภาพที่ 5.13 การแกะสลักไม้ส่วนประกอบต่างๆ ของชิ้นงาน

4. นำชิ้นส่วนต่างๆ มาประกอบกันจนเป็นรูปร่าง ด้วยการเจาะไม้เป็นรู จากนั้นนำใช้ก่อนตอกตะปูเพื่อยึดติดชิ้นส่วนต่างๆ

ภาพที่ 5.14 การประกอบไม้แกะสลัก

5. เมื่อนำชิ้นส่วนต่างๆ มาประกอบกันแล้ว จึงนำมาแกะลวดลายเพิ่มเติม

ภาพที่ 5.15 การแกะสลักลวดลายเพิ่มเติม

4. ตรวจสอบเก็บรายละเอียดอีกเล็กน้อยให้เรียบร้อย

ภาพที่ 5.16 ไม้แกะสลักที่แกะสำเร็จ

สำหรับผลิตภัณฑ์โต๊ะหมู่บูชา และของตกแต่งบ้านชนิดอื่นๆ มีขั้นตอนการทำงานไม่ต่างกันมากนัก อาจต่างเพียงรูปแบบ ลักษณะของลวดลาย ทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมในการใช้งานของผลิตภัณฑ์นั้นๆ